

Lipnica Dolna, Duchowa vel Szubieniczna Góra

1. Informacje ogólne

Kategoria	legendy
Współrzędne GPS	49.84820 20.54501
Położenie administracyjne	obręb ewidencyjny Lipnica Dolna, gm. Lipnica Murowana, pow. bocheński, woj. małopolskie
Położenie adm. leśne	poza administracją LP
Data weryfikacji terenowej	10 września 2020 r.

2. Opis

Wzgórze wznoszące się nad dawnym traktem węgierskim pomiędzy Lipnicą i pasmem Szpilówki na Pogórzu Wiśnickim. Na starszych mapach Duchowa Góra (lub Duchowa Górka – tak w Państwowym Rejestrze Nazw) figuruje jako Szubienica lub Szubieniczna Góra. Nazwa ta pochodzić ma od stojącej tu niegdyś szubienicy miejskiej miasta Lipnica, na której wykonywano wyroki na przestępcach, w tym rozbójnikach grasujących na trakcie węgierskim. Według miejscowych opowieści i legend Duchowa Góra była bazą wypadową rozbójników i siedliskiem sił nieczystych, w tym diabłów. Na szczycie wzniesienia znajduje się kilka skalnych ambon i grzęd z piaskowca.

3. Informacje dodatkowe

Duchowa Góra w przewodniku Magdaleny i Piotra Rochowskich [2]:

„Obecna nazwa Duchowej Góry jest już sama w sobie wystarczająco tajemnicza. Miejsce stanie się jeszcze bardziej interesujące, jeśli dodamy, że na starych mapach figuruje jako Szubienica lub Szubieniczna Góra. Nazwa wskazuje, że dawniej stała tutaj miejska szubienica, na której wykonywano publicznie wyroki wobec skazanych na śmierć przestępców. Z całą pewnością byli wśród nich także ludzie złapani na rozboju prowadzonym na węgierskim szlaku. Ustawiona na wzgórzu, a więc z daleka widoczna szubienica miała być przestrożą dla ewentualnych rozbójników, dodając jednocześnie otuchy przejeżdżającym obok podróżnym. W praktyce takie ostrzeżenie nie na wiele zapewne się zdało, skoro według miejscowych legend zbójnicy mieli się zbierać właśnie na Duchowej Górze, aby stąd wyruszać na swoje łupieżcze akcje. Swoją stałą siedzibę miały tutaj podobno także siły nieczyste. Diabły, bo o nich tu mowa, spędzały cały dzień pod postacią wielkich głazów. Ożywały dopiero nocą, aby kręcić się po okolicy w poszukiwaniu nieostrożnych ludzkich ofiar, które po schwytaniu zaciągały w dzikie ostępy i tam zamieniały w kamienie, próbując uwolnić się w ten sposób od ciężącej na nich samej klątwy. Nic dziwnego, że nocą nikt nie zapuszczał się w te strony, a już na pewno nie sam. Dziś na Duchowej Górze nie ma już śladu po dawnej szubienicy, ale zamienione w kamień diabły wciąż czają się wśród gęstego lasu na jej szczycie, wskazana jest zatem ostrożność. Podobno rano i wieczorem można tutaj usłyszeć niezwykle efekty dźwiękowe, których źródłem są domy leżące w pobliżu Lipnicy Dolnej. Jeżeli to prawda, to zjawisko takie wpisywałoby się doskonale w otaczającą Duchową Górę aurę tajemniczości”.

Legenda o Duchowej Górze [3]:

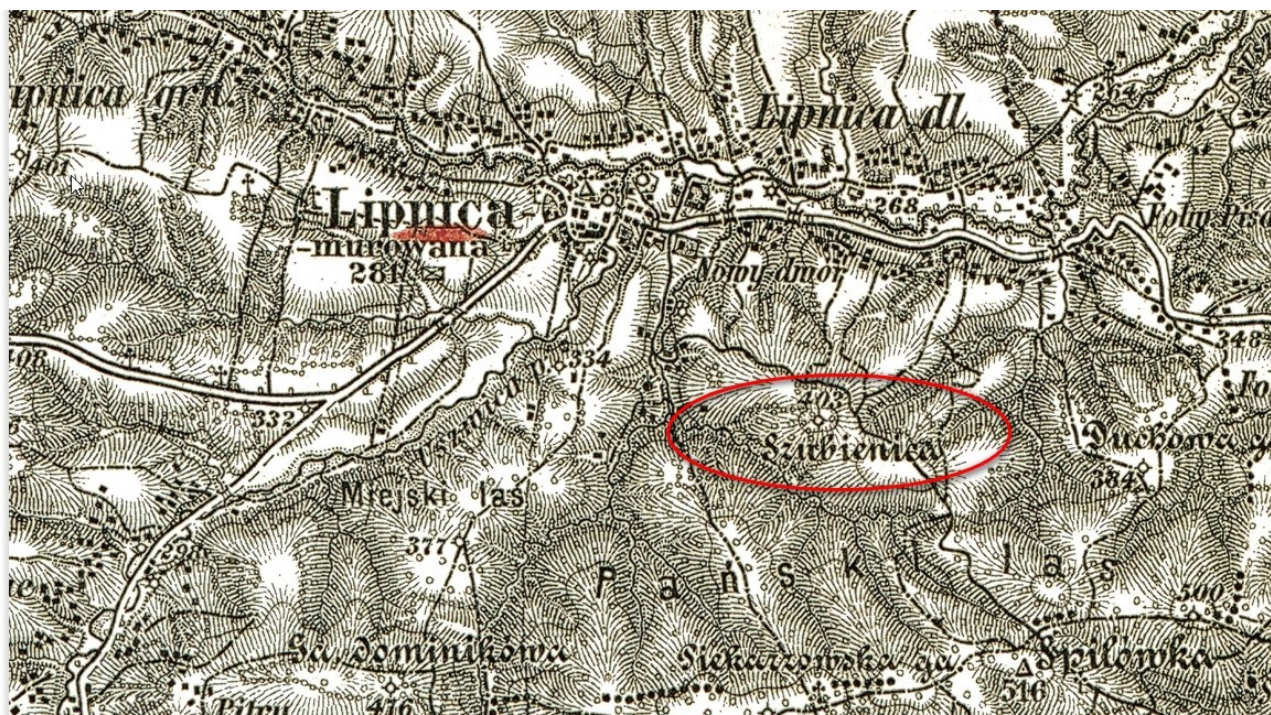
„Gdy zmierzch nastaje, a księżyc się zjawia rumor straszliwy leci przez wzgórze,

To głazy wielkie „Duch Gór” przestawia w swoim królestwie - Duchowej Górze.

Wpadają ludzie w doły, wąwozy, a strach się czai w boru głębinie,

Gdyż czart dostarcza strachu i grozy - z tego właśnie góra ta słynie”.

4. Ilustracje

Góra Szubienica na Spezialkarte der österreichisch-ungarischen Monarchie 1:75 000 z 1899 roku, <http://igrek.amzp.pl>

Wychodnie skalne na Duchowej Górze

5. Przypisy i źródła

[1] Spezialkarte der österreichisch-ungarischen Monarchie 1:75 000, zone 6 col. XXIII Bochnia und Czchów, 1899 r., <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=KUK075>.

[2] Magdalena i Piotr Rochowscy, *Nad Uszwią i Leksandrówką. Na kulturowych ścieżkach Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego*, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, Kraków 2021, s. 29-32.

[3] <http://www.lipnicamurowana.pl> [dost. wrzesień 2020].